

መልስ ለ"ህዝባዊ ወያኔ ሀርነት ትግራይ (ህወሀት) የክልሉን ብሔር-ብሔረሰብ ህዝቦች በትክክል ይወክላል?"

ሲሳይ መንግስቱ በተባሉ ፀሀፊ የተፃፉ ሁለት የቅርብ ጊዜ ፅሁፎች በዓይጋ ፎረም ድህረ ገፅ አነብብኩኝ። የመጀመሪያው ብሔረ አማራ ዲሞክራሲያዊ ንቅናቄ (ብአዴን) የአማራ ክልል ህዝቦችን በትክክል ይወክላል? የሚል ርእስ የተሰጠው ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ በዚች አጭር ፅሁፍ ርእስ ላይ በጥቅስ የተቀመጠውን ይዘት ያለው ነው። በመጀመሪያው ፅሁፋቸው በብአዴን ስያሜ፣ በክልሉ መዝሙር እና የብሔረሰብ ምክርቤቶች ስልጣን ዙሪያ ያነሱት ሀሳብ ሊታይ የሚገባው ነው የሚል እምነት ቢኖረኝም በሌሎቹ የፀሀፊው ድምዳሜዎች እና ስለ ህዝባዊ ወያኔ ሐርነት ትግራይ የፃፉት ፅሁፍ ግን ብዙ ዝንፈት እና ችኩል ድምዳሜዎች የያዘ ነው የሚል እምነት አለኝ።

የብአዴን ስያሜ በግልፅ የአንድን ብሄር (ብሄረ አማራ) ስም የሚያመለክት ስለ ሆነ እና ይህ ደግሞ በተጨማሪ በክልሉ ያለውን ብዙሀን እና የብአዴን ውስጣዊ ብዙሀን የማያሳይ እንደሆነ ሁላችንም ሊያስማማን የሚችል ነው። ስለዚህ ፀሀፊው እንዳሉት ብአዴን የአማራ ክልል ህዝቦች (ብሄር/ብሄረሰቦች/) ዲሞክራሲያዊ ንቅናቄ/ድርጅት ቢባል የሚጠቅም እና በመሬት ላይ ያለውን እውነታ የሚገልፅ እንጂ የሚጎዳ አይደለም። ይህ እንዳለ ሆኖ ግን ፀሀፊው መጀመሪያ ከስያሜ ጋር ተያይዞ የነበረውን ክርክራቸው ወደ ጎን በመተው ድርጅቱ ጭራሽ በይዘትም የክልሉን ህዝቦች (በተለይ አማራውን) እንደማይወክል ለመግለፅ ሞክረዋል። እንደዚህ ዓይነት ትልቅ ድምዳሜ ላይ ለመድረስ የሚያስችል በቂ ማስረጃ ግን አላቀረቡም። ሲጀመር ሁለታቸው በስያሜ ዙሪያ ያጠነጠነ ስለ ነበር ስለ ይዘት ድምዳሜ ለመስጠት የሚያስችል አልነበረም። ፀሀፊው ያነሱት የይዘት ጉዳይ ቢኖር የአማራ ብሔር ተወላጆች ከሌሎች ክልሎች ሲፈናቀሉ ብአዴን ዝም ብሎ አይታል የሚል ነው። ነገር ግን ይህም ቢሆን በቂ ምክንያት እንደማይሆን ግልፅ ነው። የመፈናቀል ችግር የትም ሊከሰት ይችላል። እንደዚህ በሆነ ቁጥር በሌላኛው ወገን ላይ ጦርነት ካለወጀ ብአዴን አማራን አይወክልም ብሎ ማለት የተዛነፈ አስተሳሰብ ነው የሚል እምነት አለኝ።

የሚገርመው ግን ፀሀፊው በብአዴን ላይ የመፈናቀል ጉዳይ አማራን ላለመወከሉ እንደማሳያነት ሲያነሱት በህወሓት ላይ ግን ተመሳሳይ ድርጊቶች በትግራይ ተወላጆች ተፈፅመው እያለ (ለዛውም በደንብ አውቀዋለሁ ባሉት በሰሜን ጎንደር እና በአንዳንድ የጎጃም አካባቢ ዞኖች) በማሳያነት ሊያቀርቡት አልፈለጉም። ይህ የአንድ ወይም የሌላ ብሄር መፈናቀል ብቻውን የመወከል ወይም ያለመወከል ጉዳይ እንደማይረጋገጥ ፀሀፊው ፈላጊው እንደሚገነዘቡት ያሳያል። እንደ ዋና መመዘኛ ቢወስዱት ኖሮ ቢያንስ በሁለቱም ፅሁፎች ላይ ያነሱት ነበር። እውነታውን ባይቀይረውም ቢያንስ የፀሀፊው ቅንነት ላይ ጥያቄ እንዳይነሳም ይረዳ ነበር። እንደዚህ ባለማድረጋቸው ግን በብአዴን ላይ ያነሱት የይዘት ትችት የፖለቲካ ፍላጎታቸውን የሚያንፀባርቅ ብቻ ነው ብዬ እንድረዳ አድርጎኛል።

በህወሓት ላይ ወደ አነሱዎቸው ሀሳቦች ስናልፍ ሙሉ በሙሉ የተሳሳቱ እና በራሳቸው ታሳቢ (ፕረሚስ) ላይ ብቻ የተመሰረቱ እንደሆነ ማየት ይቻላል። ህወሓት (ህዝባዊ ወያኔ ሐርነት ትግራይ) በምንም መልኩ የአንድ ብሄር ወኪል ብቻ እንደሆነ የሚያሳይ ስያሜም ታሪክም የለውም። ከፈለጉ የቅርብ ጊዜ ሰነዶቹን ይቅርና የ1968ቱ የህወሓት ማኒፌስቶም ጭምር መመልከት ይችላሉ። በህወሓት ስያሜ ውስጥ "ትግራይ" የሚለውን ቃል ቦታ/ክልሉን የሚወክል ነው እንጂ የትግራይ ብሄር የሚወክል አይደለም። ትግራይ የሚለው ቃል በራሳቸው ፈቃድ የትግራይ ህዝብ እንደሚል አስመስለው ያቀረቡት ትርጉም ፈጠራ ነው። ይህንን ጥቅስ እንመልከት፡ "ተጋድሎ ሀርነት ትግራይ (ተሀሀት) የአሁኑ ህዝባዊ ወያኔ ሀርነት ትግራይ የአማርኛ ስያሜው የትግራይ ህዝብ አብዮታዊ ነጻ አውጭ ግንባር (ትሀአነግ)" ፡፡ ህዝብ የሚለውን ቃል ፀሀፊው ፈላጊው በሰጡት የአማርኛ ስያሜ ካልሆነ በትግርኛው ስም እንደሌለ ልብ በሉ። ህወሓት ተሐህት ይባል በነበረበት ጊዜም ይሁን ከዛ በኋላ የትግራይ (ቦታውን/ክልሉን) ተራማጅ ድርጅት እንጂ የትግርኛ ተናጋሪውን ህዝብ ድርጅት ብቻ እንደሆነ የሚያሳይ ስያሜም ይዘትም ኖሮ አያውቅም። ምናልባት "ህዝባዊ"

የሚለውን ቃል በተሳሳተ መንገድ ተረድተውት ከሆነም ድርጅቱ የህዝብ ውግንና ያለው (popular) መሆኑን ለማሳየት እንጂ የአንድ ብሄር/ህዝብ ብቻ ወኪል እንደሆነ ለማሳየት እንዳልገባ ቢረዱት መልካም ነው እላለሁ።

ልክ በብአዴን ላይ ስለ ስያሜ ትንታኔ ሰጥተው በይዘት ላይም ድምዳሜ ለመስጠት እንደሞከሩት በህወሓት ላይም እስከ መቸ ነፃ አውጪ እየተባለ ይኖራል የሚል የይዘት የሚመስል ጥያቄ አንስቷል። ይህ ጉዳይ ለድርጅቱ እና እወክለዋለሁ ለሚለው ወገን ብንተወው የሚል እምነት አለኝ። እንጋገርበት ቢባልም እንኳን እግረ መንገድ ስለ ስያሜ በተፃፈ እጅግ አጭር ዕሑፍ መሆን የለበትም። ምክንያቱም ጥያቄው የይዘት ጉዳይ ነው።

ፀሀፊው በህወሓት ላይ ያነሱት ሌላኛው የይዘት ጥያቄ ህወሓቶች ከኢሮብ፣ ኩናማ እና ትግራይ ውጪ የሌሎች ኢትዮጵያውያን በክልሉ መኖር እውቅና አይሰጡትም የሚል ነው። ይህ ሐሰት ነው። ትግራይ እንኳን ኢትዮጵያውያን የጎረቤት አገር ዜጎችም ጭምር ካለ ምንም አድልዎ እንደምታስተናግድ የታወቀ ነው። ፀሀፊው ቃለ መጠይቅ ያደረጉላቸው ሀላፊዎች/ግለ ሰቦች/ ከትግራይ፣ ኩናማ እና ኢሮብ ውጪ ያሉት በትግራይ የሚኖሩ ብሄሮችና ብሄረሰቦች በብሄረሰብ ምክርቤት ደረጃ እንዲስተናገዱ የሚያስችል ነባራዊ ሁኔታ እንደሌለ ነገር ግን እንደግለሰብ ሁሉም መብቶቻቸውን ተከብረውላቸው እንደሚኖሩ ይሆናል። ፀሀፊው የጠቀሱት ዓይነት መረጃ እየተወሰደ የብሄረሰብ (ልዩ) ምክርቤት የሚቋቋም ወይም ሌላ ተጨማሪ የውክልና መንገድ የሚበጅ ከሆነም በአማራ ለምሳሌ በቆቦና ሰሜን ጎንደር ዞኖች ስር የትግራይ ተወላጆች የሉም? መልሱ ከፀሀፊው አጠቃላይ ነው። በኔ እምነት ቢኖሩም ባይኖሩም እንደዚህ ዓይነት አካሄድ የሚያዋጣ አይደለም። ከሁሉም በላይ መጥፎ እና አንድነትን የሚንድ ተግባር ደግሞ ለአንዱ ይሰራል ብለን የምናነሳውን ክርክር በሌላኛው ለእኛ ቅርብ ነው ወይም የእኛ ነው ያልነውን ክልል ሳናነሳ ስናልፍ ነው (ፈረንጆች selective (half) truth is a lie እንደሚሉት ዓይነት ነው)።

በአጠቃላይ ሳየው ፀሀፊው ብዙዎቹ በብአዴን ይዘት እንዲሁም በህወሓት ስያሜ እና ይዘት ዙሪያ ያነሱዋቸውን ሀሳቦች ያልበሰሉ እና ለትችት ብቻ ተብለው የተነሱ ሆነው አግኝቻቸዋለሁ።

ሰላም፣

መታሰቢያ መ .

መስከረም 22፣ 2010 ዓ.ም